

Wethouder Van Vugt (links) en directeur Flier van Tree-O-Logic bij het eerste 'geplante' bord

Informatie over ecosysteemdiensten van bomen voor inwoners en passanten

Gemeente Altena plaatst tien *treeboards*

Wethouder Roland van Vugt en Bernard Flier van Tree-O-Logic onthulden aan de Woudrichemse Koepoortstraat het eerste van tien zogenoemde *treeboards* in de gemeente Altena. Op de kleine borden staat informatie voor passanten over de boomsoort en over de ecosysteemdiensten die de betreffende boom biedt. De afgebeelde QR-code verstrekt extra informatie.

Auteur: Broer de Boer

De waarde van de ecologische voordelen van de bomen waarbij een bord staat, wordt uitgedrukt in euro's. De berekening hiervan werd door Tree-O-Logic voor zijn rekening genomen. Bas de Witt is gebiedsbeheerder in de Noord-Brabantse gemeente Altena. Hij selecteerde aanvankelijk totaal 21 grote monumentale bomen, verdeeld over de dorpskernen en een begraafplaats. Uiteindelijk werden er samen met Tree-O-Logic tien stuks uitgekozen om te worden voorzien van een *treeboard*.

De boombeheerder

De Witt zegt, wijzend op de 'Woudrichemse' boom: 'Persoonlijk vind ik deze circa 90 jaar oude *Tilia x europaea* één van de mooiste bomen in onze gemeente. Hij heeft weliswaar een plakkel met zogenoemde olifantsoren,

maar hij heeft karakter en is nog vitaal. We geven hem om de drie tot vijf jaar een onderhoudsbeurt, waarbij we onder meer dood hout weghalen. Verder hebben we deze linde op twee derde van de hoogte van een zogenoemd dynamisch kroonanker voorzien. Dit kan een trekkracht weerstaan van 6.000 kilo. De kabel vormt onder normale omstandigheden een slap hangende verbinding tussen de twee gigantische verticaal staande hoofdtakken. Dit anker vergroot de veiligheid in het geval dat een van de takken in een hevige storm bij de plakkel afscheurt. Dat deze linde, een soort die het best op zandgrond gedijt, deze ouderdom bereikt heeft, mag ook een wonder heten. Net als zoveel bomen hier staat hij met zijn voeten in de zeeklei; aan plantplaatsverbetering werd 90 jaar geleden echt niet gedacht.

4 min. leestijd

ACTUEEL

van dit soort zaken. Daarom is op dit bordje de ecologische waarde in geld aangegeven. Die ligt voor deze linde op 18.265 euro. Zo zie je dat een ruim 100-jarige boom een substantiële bijdrage levert aan onze samenleving. Iets wat je met jonge aanplant helaas niet snel realiseert.' Van Vugt ziet vooral ook het belang van communicatie hierover met de burger: 'We proberen hiermee de bewustwording rond het klimaatvraagstuk te vergroten, de behoefte aan groen en de rol die dit speelt. In de vesting Woudrichem zijn ook projecten voor nieuwe aanplant, en we houden de soortendiversiteit en de leeftijdsopbouw van de bomen in de stad en daarbuiten in de gaten. We hebben in de gemeente Altena ook de ambitie om bos aan te planten.'

Groene oase

De boomspiegel waarin het pas onthulde bord staat, is afgegrensd met dikke, liggende stukken boomstam van ruim vier meter. 'Het is "eigen hout", vrijgekomen bij het rooien van

bomen in onze gemeente', vertelt De Witt. 'Passanten en toeristen kunnen hierop zitten in de schaduw van de groene oase. Deze begrenzingsvorm passen we bij meer monumentale bomen in onze gemeente toe. Het zorgt dat de bodem niet nog verder wordt verdicht. Ook de maaaimachine hoeft niet meer onder deze bomen komen, zodat de messen de wortels boven het maaiveld niet verder beschadigen. Het gras in de boomspiegel hebben we namelijk eerst afgeplagd en daarna bestrooid met een dunne laag houtsnippers.'

De boomtechnisch adviseur

De waarde die vermeld staat op het pas onthulde bordje, 18.256 euro, gaat overigens voorbij aan de netto economische waarde van de boom, de desinvestingskosten bij omwaaien of de herinvesteringskosten om zo'n boom te vervangen. Zoals het bord aangeeft, neemt deze Hollandse linde jaarlijks bijna 19 kubieke meter water op en heeft hij tot nu toe ruim 8 ton CO₂ vastgelegd. Dit laatste is het equivalent

'We moeten proberen de bewustwording rond het klimaatvraagstuk te vergroten'

Waar de boom staat, net buiten de vestingwal, bevond zich heel vroeger het stort voor stadsvuil. Het team buitendienst, waaraan De Witt leiding geeft, oriënteert zich momenteel op bodemverbeterende maatregelen als voeding, wormenmengsels en ploffen.

De wethouder

Wethouder Roland van Vugt, die samen met directeur Bernard Flier van Tree-O-Logic het bordje onthult, is overtuigd van het belang van groen en bomen in zijn gemeente. Hij zegt: 'Er staan in onze gemeente met 21 dorpskernen ruim 36.000 bomen. Ik wil graag stilstaan bij het belang dat we als bewoners hebben bij bomen. Deze linde is er een mooi voorbeeld van. Hij speelt een rol in het microklimaat: voor het waterbeheer, verkoeling, het afvangen van fijnstof en de absorptie van CO₂ uit de lucht. Maar het is ook bekend dat een groene omgeving goed is voor de geestelijke gezondheid van mensen.'

Van Vugt: 'Als gemeente vinden we het van belang dat de bevolking meer kennis krijgt

De markante linde staat net buiten de vestingwerken van Woudrichem.

Vanwege deze plakosel voorzag de gemeente deze boom van een dynamisch kroonanker.

De direct betrokkenen bij het initiatief. De derde van links op deze foto is gebiedsbeheerder Bas de Witt.

‘Ik vind de bewustwording bij inwoners, bestuurders, projectontwikkelaars en andere partijen van groot belang’

Het treeboard waarop de waarde van de ecologische voordelen staat vermeld

van het verbranden van circa 2.600 liter diesel. Hoe komt Tree-O-Logic aan deze getallen? Bernard Flier: ‘Hiervoor gebruiken we de in Amerika ontwikkelde tool i-Tree, aangepast aan Nederlandse kengetallen. Hierin importeer je gegevens, zoals stamdiameter, hoogte, boomsoort, kroonvolume en -diameter en eventueel het percentage missende kroon. Behalve over de CO₂-vastlegging en waterbehoefte zegt de tool ook iets over het afvangen van fijnstof en de zuurstofproductie.’

Flier vervolgt: ‘De financiële waarden die hieraan zijn gekoppeld, zijn tot stand gekomen op basis van investeringen die je zou moeten doen om dezelfde hoeveelheden op een andere wijze te realiseren. Bij water is dat bijvoorbeeld het aanleggen of uitbreiden van riolering, bij fijnstof de voorzieningen die je moet treffen om dezelfde reductie te realiseren.’ Dit betekent overigens niet dat Flier op basis hiervan een bepaalde boomsoort zou selecteren of juist vermijden: ‘Als Tree-O-Logic werken we voor verschillende gemeenten aan de vergroeningsopgave. Vooral de functie van de betreffende locaties is van groot belang. Voor een speeltuin

kies je bijvoorbeeld een boomsoort met veel schaduwwerking en verkoeling. In een stadskern kun je eerder denken aan boomsoorten die goed zijn in het afvangen van fijnstof dat afkomstig is van verkeer met conventionele motoren. Ook moet je vanwege de biodiversiteit juist een mix van soorten kiezen voor een optimaal resultaat. Deze mix dient dan ook nog eens klimaatbestendig te zijn. Verder speelt ook het bodemtype een grote rol.’

Bewustzijnsbevordering

Wat wil Tree-O-Logic bereiken met deze manier van presenteren van boomwaarden? Flier: ‘Ik vind de bewustwording bij inwoners, bestuurders, projectontwikkelaars en andere partijen van groot belang. De tijd dat bomen moesten wijken voor stadsontwikkeling, ligt achter ons. Door bomen te rooien, haal je kapitaal weg dat goed is voor onze gezondheid en leefomgeving. Beeldmateriaal, zoals hier in de gemeente Altena, geeft die bewustzijnsbevordering een impuls. Het uiteindelijke doel is vergroening van de stedelijke omgeving, waarbij we de mogelijkheden en onmogelijkheden in ogenschouw nemen. Als onderdeel van deze vergroeningsstrategie ontwikkelen we een kansencarta, waarbij we de functies en de plaats beoordelen van de boom of een ander groenelement. Dat geldt ook voor het assortiment en de rol van groen bij verkoeling, waardoor er minder urban heating optreedt. Ook de groeiplaats is hierbij van groot, misschien wel cruciaal belang. Groeiplaatsen moeten we als opzichzelfstaande assets behandelen en claimen, want je wilt natuurlijk het liefst bomen planten die het kantelpunt van 40 jaar ruimschoot overleven. Dit is de leeftijd waarop veel boomsoorten een substantiële ecologische bijdrage gaan leveren. Bij voorkeur dus bomen die net als deze linde na ruim een eeuw op de locatie nog steeds hun bijdrage leveren aan een gezonde, groene en gezellige leefomgeving!’

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!